

Σύσταση Φορέα Απονομής Οικολογικού Σήματος

Σε εφαρμογή της υπ' αριθμόν 86644/2482 ΥΑ συγκροτήθηκε "Ανώτατο Συμβούλιο Απονομής Οικολογικού Σήματος" με τον διακριτικό τίτλο "ΑΣΑΟΣ" στο ΥΠΕΧΩΔΕ.

Το εν λόγω Συμβούλιο είναι ενδεκαμελές και αποτελείται από:

Τον Γεν. Γραμματέα του ΥΠΕΧΩΔΕ, τον Γεν. Δ/ντη Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, έναν εκπρόσωπο του ΥΠΕΧΩΔΕ και από έναν εκπρόσωπο

των υπουργείων Εμπορίου, Βιομηχανίας, Γεωργίας, του Γεν. Χημείου του κράτους, της ΓΣΕΕ, του ΣΕΒ, έναν εκπρόσωπο Οικολογικής Οργάνωσης και έναν Συλλόγου Καταναλωτών.

Η ΥΑ έρχεται να εναρμονίσει την ελληνική νομοθεσία με τον αντίστοιχο κανονισμό της ΕΟΚ τον υπ' αρ. 880/92 του Συμβουλίου (23/03/1992) που αναφέρεται στο κοινοτικό σύστημα απονομής οικολογικού σήματος.

Εξοπλισμός ατομικής προστασίας (ΕΑΠ)

Είναι κάθε εξοπλισμός τον οποίο ο εργαζόμενος πρέπει να φορά ή να κρατά για να προστατεύεται από ένα ή περισσότερους κινδύνους για την ασφάλεια ή την υγεία του κατά την εργασία.

Η οδηγία 89/656/EOK της 30ης Νοεμβρίου 1989, όπως συμπληρώθηκε από την ανακοίνωση

89/C 382/02 της επιτροπής (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 328, 30 - 12 - 1989), ορίζει τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρήση από εργαζόμενους ΕΑΠ κατά την εργασία.

Η οδηγία προβλέπει υποχρεώσεις των εργοδοτών και περιλαμβάνει ενδεικτικά πα-

ραρτήματα.

Όσον αφορά την ανακοίνωση της Επιτροπής, περιλαμβάνει ενδείξεις για την αξιολόγηση των ΕΑΠ.

Ο ΕΑΠ πρέπει να σχεδιάζεται και να κατασκευάζεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Ο εργοδότης παρέχει δωρεάν στους εργαζόμενους τον ΕΑΠ σε

καλή κατάσταση:

- ο οποίος πρέπει να είναι κατάλληλος για τους κινδύνους που πρέπει να προλαμβάνονται
- δεν δημιουργεί ο ίδιος νέους κινδύνους.
- έχουν συνυπολογισθεί οι προσωπικές παράμετροι που συνδέονται με τον χρήστη και την φύση της εργασίας του.

συνέχεια σελ. 2.

"Η εναρμόνιση με την οδηγία πλαισίου (89/391/ΕΟΚ) για την Υγεία και Ασφάλεια των εργαζομένων" . . . Μια υπόθεση με ουσιαστικές εκκρεμότητες

Επισήμανση 1η:

Η προθεσμία για εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας μετηνπεριώνυμη οδηγία αέλιγε στις 31/12/1992.

— Σήμερα είναι Μάιος 1994. . .

Επισήμανση 2η:

Η σημαντική αυτή οδηγία αναφέρεται στην ανάγκη υποχρέωση για "... εφαρμογή μέτρων, για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία".

— Το ζητούμενο κατά συνέπεια παραμένουν τα μέ-

τρα και όχι απλά ο ονοματισμός τους, έτσι για να μην ξεχάσουμε και τα ελληνικά.

Επισήμανση 3η:

Η ΓΣΕΕ ανταποκρινόμενη στην πρόσκληση της Πολιτείας (Υπ. Εργασίας) και τις ανάγκες των εργαζομένων για ένα τόσο ζωτικό θέμα κατέθεσε τις γραπτές της προτάσεις στις 17/9/1992.

— Μέχρι και σήμερα η απάντηση επί της ουσίας στο σύνολο των προτάσεων της ΓΣΕΕ και ειδικότερα σ' αυτές που αφορούν στην προστασία της υγείας των εργαζομένων και της πρό-

ληψης των επαγγελματικών κινδύνων από αρμόδιους (Υπ. Εργασίας) και συναρμοδίους (Υπ. Υγείας Π&ΚΑ) δεν έχει υπάρξει, έστω και τεκμηριωμένα απορριπτική. Και αυτό παρά την γενικώτερη θετική – αρχικά – υποδοχή που υπήρξε για τις προτάσεις της ΓΣΕΕ από όλους σχεδόν τους ενδιαφερόμενους φορείς.

Επισήμανση 4η:

Για το σοβαρό αυτό θέμα το ΣΥΑΕ έχει να συνεδριάσει από τον Νοέμβριο του 1992.

— Μέχρι πριν ένα μήνα:

α) υπήρχε αμφισβήτηση από παράγοντες του Υπ. Έργασίας για την δυνατότητα σύγκλισής του...; και

β) για την αρμοδιότητα του συμβουλευτικού αυτού οργάνου της Πολιτείας να γνωμοδοτεί σε θέματα νομοθετικών ρυθμίσεων για την υγειεινή και ασφάλεια της εργασίας παρά τα σαφώς προβλεπόμενα στο Ν. 1568/85, Άρθρο 15 παρ. 5, γόπου επί λέξη αναφέρεται:

"...έργο του ΣΥΑΕ είναι: η εισήγηση προς το Υπ. Εργασίας για την έκδοση συνέχεια σελ. 4.

ΥΓΕΙΑ - ΑΣΦΑΛΕΙΑ & ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Εξοπλισμός ατομικής προστασίας (ΕΑΠ)
(συν. από σελ. 1)

Αξιολόγηση και εκτίμηση της ανάγκης χρήσης ΕΑΠ

Οι βασικοί κίνδυνοι στους οποίους εκτίθενται οι εργαζόμενοι είναι:

Φυσικοί κίνδυνοι

Μηχανικοί:

- πτώσεις
- καταπληξίες, κτυπήματα, προσκρούσεις, συμπιέσεις
- κεντρίσματα, κοψίματα, εκδορές
- δονήσεις
- γλιστρήματα

Θερμικοί:

- θερμότητα, φλόγες
- ψύχος

Ηλεκτρικοί

Ακτινοβολίες:

- μη ιοντίζουσες
- ιοντίζουσες

Χημικοί κίνδυνοι:

Αερολύματα(αεροζόλ):

- σκόνες
- καπνοί

- οιμίχλες
- Υγρά
- εμβαπτίσεις
- εκτινάξεις, πιτσιλίσματα

Αέρια, ατμοί

Βιολογικοί κίνδυνοι

- Παθογόνα βακτήρια
- Παθογόνοι ιοί

Μύκητες που προκαλούν βιολογικά αντιγόνα.

Η αξιολόγηση του ΕΑΠ από την άποψη της ασφάλειας γίνεται σύμφωνα με την ανακοίνωση C328 της 30/12/89.

Ο ΕΑΠ πρέπει να χρησιμοποιείται συνεχώς όσο διαρκεί η έκθεση στον κίνδυνο έναντι του οποίου προστατεύει.

Για την ενημέρωσή σας παραθέτουμε τις πινακίδες « σήμανσης ασφαλείας»

Σ' αυτό το τεύχος παρουσιάζουμε τις απαγορευτικές πινακίδες:

Εγγενή χαρακτηριστικά:

- κυκλικό σχήμα,
- μαύρο εικονοσύμβολο σε λευκό φόντο, με κόκκινη (το κόκκινο πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον 35% της επιφάνειας της πινακίδας) περιμέτρο και γραμμή που κατεβαίνει από αριστερά προς τα δεξιά, καθ' όλο το μήκος του εικονογράμματος υπό γωνία 45°).

Απαγορεύεται το κάπνισμα

Απαγορεύεται η χρήση γυμνής φλόγας και το κάπνισμα

Απαγορεύεται η διέλευση πεζών

Απαγορεύεται η κατάσβεση με νερό

Μη πόσιμο νερό

Απαγορεύεται η είσοδος στους μη έχοντες ειδική άδεια

Απαγορεύεται στα οχήματα διακίνησης φορτίων

Μην αγγίζετε

Πηγή: Ασφάλεια και Υγεία για την εργασία
Οδηγός για τα ΜΜΕ
Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Μικροοργανισμοί στο εργασιακό περιβάλλον

Στο προηγούμενο τεύχος της "ΔΡΑΣΗΣ" αναφερθήκαμε στην παρουσία μικροοργανισμών στον αέρα σε διαφόρους εργασιακούς χώρους.

Σ' αυτό το τεύχος παρουσιάζουμε στοιχεία από τις

λιγοστές, είναι αλήθεια, επιστημονικές μελέτες που έχουν γίνει και αφορούν σε αυτό το θέμα.

Από μελέτη που έγινε στη Σουηδία προκύπτουν τα πιο κάτω στοιχεία:

Τόπος	Βακτηρίδια	Μύκητες ανά μm^3
Βιολογικός καθαρισμός λυμάτων	10.000 - 1.000.000	1.000 - 5.000
Αποκομιδή επεξεργασίας απορρ. σφαγευτικών πουλερικών	20.000 - 40.000	10.000 - 80.000
Εργοστάσια σκόνης	15 χιλ. - 30 χιλ. 300 - 500	
Πριονοπήρια	10.000 - 100.000	
Σταύλος	1.χιλ. - 1.2 χιλ.	1 χιλ. - 10 χιλ.
Πλαίσιο (έξω*)	100 - 2000	10 - 600
Χωριά (έξω)	20 - 400	10 - 400
Τυπογραφείο	5.000	
Τυπογραφείο με γυραντήρια	50.000	
Μηχανές χαρπού	30 - 35.000	

* έξω σημαίνει όχι μέσα σε σπίτια.

Ο πίνακας αυτός να διαβαστεί έτσι: οι τιμές είναι μέσες και αποκλίσεις 50 - 200% από τις παραπάνω θεωρούνται κανονικές.

(συν. σελ. 4)

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΩΝ Τα απόβλητα και η διάθεσή τους

Η βιομηχανία αναγέννησης χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων ανάλογα με τη μέθοδο και την τεχνολογία, που ακολουθεί παράγει απόβλητα, που είναι υγρά απόβλητα, τοξικές λάσπες, μίγμα νερού - ορυκτελαίων (γαλάκτωμα), πίσσα κ.λ.π.

Τα απόβλητα αυτά είναι τοξικά και η απόρριψή τους στο έδαφος και το νερό μπορεί να προκαλέσει σοβαρά προβλήματα. Η διαχείρησή τους πρέπει να ακολουθεί την οδηγία για τα τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα και τις σχετικές οδηγίες για την προστασία των νερών και του περιβάλλοντος (Οδηγίες 76/403/EOK, 75/442/EOK, 78/319/EOK).

Πηγή: Περιοδικό "Σκουπίδια - Ανακύλωση" της Οικολογικής εταιρείας Ανακύλωσης.

Σήμερα οι τοξικές λάσπες εναποτίθενται στις χωματερές μαζί με τα οικιακά απορρίμματα ή σε οικόπεδα και πρόχειρες χωματερές με πιθανή την ρύπανση του εδάφους και υπογείων νερών.

Ορισμένες εγκαταστάσεις όπως καμίνια τουβλόδικα κ.λ.π. καίνε τις τοξικές λάσπες, που προκύπτουν από την επεξεργασία των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων. Κατά την καύση αυτών των λασπών απομένουν στην τέφρα σε υψηλές συγκεντρώσεις κυρώσων μόλυβδος (35-50%) αλλά και χρώμιο, σίδηρος, χαλκός, νικέλιο, ψευδάργυρος μαγνήσιο κ.λπ.

Πρόταση με τίτλο «Ενημέρωση και επιμόρφωση για ορθολογική διαχείριση περιβάλλοντος» κατέθεσαν από κοινού στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Life, το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Αθήνας, το Επιστημονικό Επιμορφωτικό Κέντρο του ΠΣΧΜ, το Ελληνικό Ινστιτούτο Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας, και τα Ελληνικά Διυλιστήρια Αστροπούργου.

Σκοπός του προγράμματος είναι η επιμόρφωση και ενημέρωση επιχειρήσεων, μηχανικών, επιστημόνων, εργαζομένων, σωματείων, επιτροπών, καθώς και κοινού

του Λεκανοπεδίου Αττικής στα θέματα:

- Ρύπανση θάλασσας και τεχνολογίες καθαρισμού ή αποφυγής ρύπανσης σε μεγάλα λιμάνια και βιομηχανικές εγκαταστάσεις.
  - Διασύνδεση εργασιακού και ευρύτερου ουπεριβάλλοντος. Τεχνολογίες και διαχείριση πρόληψης και επέμβασης σε βιομηχανικά αποχήματα.
- Διάδοση τεχνολογιών ανακύκλωσης νερού για βιομηχανική και εμπορική χρήση.

Έκθεση σε ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία

Ένας κίνδυνος στο μικροσκόπιο

Με πρωτουβουλία του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και του KYAE Υπ. Εργασίας) έγινε στις 10/5/94 ενημερωτικό σεμινάριο από ομάδα ειδικών επιστημόνων του ΕΜΠ για τα θέματα που σχερτίζονται με την έκθεση σε μη ιοντίζουσα ακτινοβολία (Η/Μ πεδία).

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσίασαν τα στοιχεία που αφορούν στην μεθοδολογία μετρήσεων της έκθεσης και προσδιορισμού της απορροφόμενης δόσης από τον ανθρώπινο οργανισμό (SAR).

Στον τομέα αυτό είναι πραγματικά πρωτοποριακές οι έρευνες της συγκεκριμένης εμιστημονικής ομάδας και οι πρακτικές τους εφαρμογές, ειδικότερα σε ότι αφορά στον προσδιορισμό του ειδικού δείκτη για την απορροφόμενη δόση στον ανθρώπινο

οργανισμό (SAR). Στη χώρα μας δεν υπάρχουν θεσπισμένοι κανονισμοί και όρια σε αντίθεση με τις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες και κατά συνέπεια προκύπτει άμεσα η ανάγκη κάλυψης αυτού του κενού

που μπορεί να έχει συνέπειες στην δημόσια υγεία από την ανεξάργετη και συνεχώς διευρυνόμενη χρήση τεχνολογικών εφαρμογών που επιβαρύνουν τόσο το περιβάλλον (κεραίες, αναμεταδότες κ.λ.π.) όσο και τα άτομα (επαγγελματική έκθεση) αυξάνοντας το επίπεδο έκθεσης σε Ηλεκτρομαγνητική Ακτινοβολία.

Είναι χαρακτηριστικό και ανυσυχητικό πώς ενώ διεύθεις οργανισμοί συνι-

στούν σαν όριο για τον ειδικό δείκτη απορρόφησης (SAR) τα 0,4 W/Kgr για 0,1 ώρα έκθεσης στις συχνότητες 300 KHz- 100Gz, οι αντίστοιχες τιμές που καταγράφηκαν σε χρήστες συκευών κινητής τηλεφωνίας στο επίπεδο του εσωτερικού αυτού και των ματιών (κεφαλής) έφθαναν μέχρι και τα 2,25 W/Kgr (SAR) δηλαδή τιμές κατά πολύ μεγαλύτερες του συνιστώμενου διεθνούς ορίου των 0,4 W/Kgr.

Παρ' ότι το όλο θέμα δεν θεωρείται επιστημονικά εξαντλημένο και δεδομένου ότι σε θέματα που ενδέχεται να σχετίζονται με την δημόσια υγεία, είναι φρόνιμο η Πολιτεία να ακολουθεί την λαϊκή σοφία "των φρονίμων τα παιδιά πριν πεινά-

σουν μαγειρεύουν".

Γι' αυτό προτείνουμε: a) οι αρμόδιοι φορείς (Υπ. Εργασίας, Υπ. Περιβάλλοντος, Υπ. Υγείας κ.λ.π.) να προχωρήσουν άμεσα στην αξιοποίηση των συμπερασμάτων της επιστημονικής ομάδας του ΕΜΠ θεσπίζοντας όρια και καθορίζοντας προδιαγραφές στην χρήση και τις εφαρμογές της σύγχρονης τεχνολογίας που συνεπάγονται αύξηση της έκθεσης (περιβαλλοντική και ατομική) σε Ηλεκτρομαγνητική Ακτινοβολία.

b) Οι επιστημονικοί φορείς και τα συνδικάτα να συμβάλουν στην υπεύθυνη ενημέρωση πολιτών και επαγγελματικών εκτεθειμένων εργαζομένων για τους τρόπους πρόληψης των ενδεχόμενων κινδύνων για την υγεία.

Μικροοργανισμοί στο εργασιακό περιβάλλον (συν. από σελ. 2)

Πως αντιμετωπίζεται το πρόβλημα των μικροοργανισμών στο εργασιακό περιβάλλον
Τα μέτρα που μπορούν να παρθούν για την αντιμετώπιση του προβλήματος είναι:

- α) Να εμποδισθεί η δημιουργία μικροοργανισμών.
- β) Να εμποδισθεί η εξάπλωση των μικροοργανισμών στον εργασιακό χώρο.
- γ) Να εμποδισθεί η επαφή μικροοργανισμών με τον άνθρωπο.

Οι μικροοργανισμοί πληθαίνουν όταν υπάρχει αρκετά υγρό περιβάλλον, κανονική θερμοκρασία και συγχρόνως όταν υπάρχει τροφή και κατάλληλος βαθμός οξύτητας.

"Η εναρμόνιση με την Οδηγία πλαίσιο (89/391/EOK) για την Υγεία και Ασφάλεια των εργαζομένων"

(συνέχεια από σελ. 1)

νέων νομοθετικών ή κανονιστικών ρυθμίσεων ή την τροποποίηση αυτών που ισχύουν, για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και την υγείανή και ασφάλεια της εργασίας... "ο.ε.δ.

Επισήμανση 5η:

Σχετικά πρόσφατα (20/1/1994) η ΓΣΕΕ υπήρξε αποδέκτης κειμένου με τον τίτλο "Σχέδιο για την τροποποίηση και συμπλήρωση του Ν. 1568/85..." από το Υπ. Εργασίας.

Παρ' ότι από το σχέδιο αυτό απουσιάζει σημαντικό κομμάτι της ουσίας των μέτρων που εισάγει η νέα οδηγία Πλαίσιο και για την οποία γίνεται η εναρμόνιση και για τα οποία η ΓΣΕΕ είχε από το 1992 καταθέσει τις τεκμηριωμένες προτάσεις της, προχωρήσαμε στην κατάθεση μίας σειράς παρατηρήσεων - προτάσεων στην άτυπη σύσκεψη, που συγκλήθηκε με πρωτοβουλία του Γεν. Γραμματέα του Υπουργείου Εργασίας. Οι σημαντικότερες από τις παρατηρήσεις που κατατέθηκαν αφορούν:

- Στη δυνατότητα και υποχρέωση για τα όργανα βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση (ΕΥΑΕ) να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των προβλη-

μάτων που σχετίζονται με την αλληλεπίδραση του εργασιακού με το ευρύτερο περιβάλλον.

- Στον προσδιορισμό του περιεχομένου καί του προσανατολισμού των υπό συγκρότηση υπηρεσιών σαν υπηρεσίες προστασίας και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.

- Δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό οι εργαζόμενοι που απασχολούνται σε επιχειρήσεις κάτω των 50 ατόμων να διαχωρίζονται δυσμενώς από τους υπόλοιπους και να μην καλύπτονται στο σκέλος των υπηρεσιών Ιατρικής της Εργασίας, πολύ δε περισσότερο

- Δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό καθήκοντα Τ.Α. να ανατίθενται στον ίδιο τον εργοδότη με κριτήριο το μέγεθος της επιχείρησης.

- Δεν είναι δυνατόν το σύνολο του ασφαλιστικού συστήματος και των υπηρεσιών υγείας (ΙΚΑ, ΕΣΥ κ.λ.) να μείνουν αδιάφοροι και αμέτοχοι στην προσπάθεια ικανοποίησης των αναγκών για αποτελεσματική προστασίας υγείας των εργαζομένων και την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων, αρνούμενοι να συγκροτήσουν αντίστοιχες υπηρεσίες που θα καλύψουν ανά-

Εκπροσώπηση της ΓΣΕΕ στο ΔΣ του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας (Δουβλίνο).

Οι νέοι εκπρόσωποι της ελληνικής εργατικής πλευράς στο ΔΣ του Ιδρύματος είναι οι:
Στέφανος Λαιμός, μέλος της Διοίκησης της ΓΣΕΕ, τακτικός και Γιώργος Ντάσσης εκπρόσωπος της ΓΣΕΕ στην Ευρώπη, αναπληρωματικός.

Την "ΑΡΑΣΗ" επιμελούνται οι υπεύθυνοι των Τμημάτων Περιβάλλοντος και Υγειεινής & Ασφάλειας Εργασίας.
Υπεύθυνος για την Διοίκηση του ΕΚΑ: Χρήστος Πολυζωγόπουλος.

Διάθεση: ΕΚΑ, Γ' Σεπτεμβρίου 48B', 104 33 ΑΘΗΝΑ, ☎ 88 36 917, 88 41 818. FAX: 88 39 271
Επιτρέπεται η χωρίς άδεια αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή μέρους του φυλλαδίου, με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.